

Wprowadzenie

Szanowni Państwo,

w imieniu całego Kolegium Redakcyjnego kwartalnika „Prawo Nowych Technologii” chciałabym powitać Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych *Mirosława Wróblewskiego*, który w 2024 r. dołączył do Rady Programowej kwartalnika.

W Państwa ręce oddajemy kolejny numer kwartalnika „Prawo Nowych Technologii”. Ten numer zdecydowaliśmy się poświęcić w całości wybranym prawnym aspektom dezinformacji.

Według Global Risk Report 2024¹, dezinformacja jest obecnie najpoważniejszym krótkoterminowym ryzykiem, z jakim mierzy się świat. W ciągu najbliższych 2 lat, dezinformacja będzie stanowić jedno z największych wyzwań dla procesu demokratycznego w historii, które może prowadzić do niepokojów społecznych, polaryzacji społeczeństw i rosnącego braku zaufania do mediów i źródeł rządowych. Wyzwanie to jest tym większe, że spotęgowane przez powszechne użycie generatywnej AI. Unia Europejska, począwszy od 2015 r., podejmuje szereg działań mających na celu walkę z kampaniami dezinformacyjnymi w Internecie. Działania te obejmują inicjatywy regulacyjne (np. Akt o usługach cyfrowych, czy projekt Aktu o Wolności Mediów), lecz także samoregulacyjne (jak np. kodeksy postępowania w zakresie zwalczania dezinformacji). Równoległe obok działań podejmowanych na poziomie unijnym toczą się również prace nad regulacjami mającymi na celu walkę z dezinformacją na poziomie międzynarodowym, m.in. w ramach ONZ, Rady Europy czy UNESCO. Odpowiedzi na pytania związane z regulacją walki z dezinformacją poszukiwano podczas konferencji „Dezinformacja i prawo”, zorganizowanej w dniu 3.10.2023 r. pod patronatem Wydawnictwa C.H.Beck oraz Stowarzyszenia Prawa Nowych Technologii. Pokłosiem powyższej konferencji jest również niniejsze wydanie kwartalnika „Prawo Nowych Technologii”.

W artykule zatytułowanym “Disinformation Based on Normative Acts, Declarations, and Opinions Published by International Entities - An Attempt to Reconstruct the Term” jego autorzy *Aleksandra Auleytner* i *Marcin Stępień* przedstawiają definicję i znaczenie pojęcia dezinformacji w poszczególnych aktach i dokumentach na poziomie międzynarodowym i unijnym. Zwracają uwagę, że konstrukcja pojęcia dezinformacji jest trudna m.in. z tego powodu, że konieczne jest rozważenie równowagi między zapewnieniem prawa do wolności słowa a koniecznością nałożenia ograniczeń w celu zwalczania fałszywych lub zniekształconych informacji. Z kolei w tekście „Dezinformacja - zagrożenia dla polskiego społeczeństwa w okresie wyborczym” *Klaudia Rosińska* przedstawia zagadnienia dotyczące zdefiniowania zjawiska dezinformacji, rozpoznania jej aktorów oraz celów i strategii wykorzystywanych do dezinformacji w okresie wyborczym.

W kolejnym artykule „Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji - narzędzia i strategię walki z dezinformacją z perspektywy regulatora rynku radiowo-telewizyjnego” autorki *Agnieszka Wiercińska-Krużewska* oraz *Paulina Maślak-Stępnikowska* zwracają uwagę, że ani KRRiT, ani Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej - jako organy nadzoru nad częścią rynku przekazu informacji - nie dysponują odpowiednimi narzędziami do walki z dezinformacją. Odpowiednie ustawy nie zawierają definicji legalnej dezinformacji ani podstaw do ingerencji w działalność podmiotów w razie stwierdzenia, że rozpowszechniane treści spełniają przesłanki takiej definicji.

Autorzy artykułu „Prywatyzacja oraz komercjalizacja przestrzeni wymiany myśli i publicznej debaty jako wyzwanie regulacyjne dla przeciwdziałania dezinformacji” - *Maciej Kubiak* i *Michał Majcher*, w szczególności na gruncie Digital Service Act (DSA, Akt o usługach cyfrowych) i Digital Markets Act (DMA, Akt o rynkach cyfrowych) wskazują, że szczególnie duże platformy internetowe stały się zarządcami i kreatorami podstawowej przestrzeni publicznej, służącej do wymiany myśli, prowadzenia debat i zdobywania informacji. Regulacje zwalczania dezinformacji powinny więc w szczególności ważyć wartości oraz ustalać granicę pomiędzy wolnością wypowiedzi a ochroną przed dezinformacją uzasadniającą *de facto* cenzurę treści, ale także chronić inwestycje i własność prywatną.

Zbigniew Okoń w artykule „Rozporządzenie UE w sprawie przejrzystości i targetowania reklamy politycznej: narzędzie zwalczania dezinformacji czy ograniczenie wolności słowa?” dokonuje szczegółowej analizy przepisów tego nowo uchwalonego rozporządzenia, wskazując, że jest to krok w kierunku ochrony procesów demokratycznych przed manipulacją i zewnętrznymi ingerencjami, w tym operującymi się na dezinformacji, polaryzacji odbiorców i mikrotargetowaniu.

¹ The 2024 edition of the World Economic Forum's Global Risks Report, <https://www.weforum.org/publications/global-risks-report-2024/> (dostęp: 6.5.2024 r.).

SPNT

Stowarzyszenie Prawa Nowych Technologii

Partnerem merytorycznym Kwartalnika jest Stowarzyszenie Prawa Nowych Technologii, które zrzesza prawników największych polskich i zagranicznych kancelarii, specjalizujących się w prawie nowych technologii. Celem działania Stowarzyszenia jest upowszechnianie wiedzy na temat regulacji prawnych oraz standardów w zakresie prawa nowych technologii, a także wspieranie działań dostosowujących w tym zakresie polskie prawo do prawa europejskiego i prawa międzynarodowego.

„O niełatwym wytyczaniu granic rzeczywistości przez AI Act: zasada transparentności, *deepfake*” pisze w swoim artykule **Damian Flisak**. Jego zdaniem, ocena sposobu uregulowania w Akcie w sprawie sztucznej inteligencji zasady przejrzystości nie jest satysfakcjonująca, a obecne brzmienie art. 50 Aktu będzie budzić wiele sporów interpretacyjnych. Z kolei **Martyna Czapska** w artykule „Akt o sztucznej inteligencji a walka z dezinformacją - przegląd wybranych obowiązków dostawców i podmiotów stosujących systemy AI” zauważa, że Akt ws. sztucznej inteligencji zawiera szereg obowiązków, które mogą zostać wykorzystane do walki z dezinformacją. Jego regulacje kładą nacisk na uregulowanie systemów sztucznej inteligencji, których stosowanie może wiązać się z podwyższonym ryzykiem, jak również na transparentność w zakresie oznaczania treści wygenerowanych lub zmanipulowanych przez AI.

Agata Szeliga w artykule „Kampanie dezinformacyjne, *fake news* i *digital cloning* w kontekście wybranych regulacji dotyczących ochrony danych osobowych i prawa do prywatności oraz Aktu w sprawie AI” zwraca uwagę, że obecne regulacje w zakresie ochrony danych osobowych i prawa do prywatności nie umożliwiają odpowiedniej walki z dezinformacją i *fake news* w dobie AI i zapewniają, jej zdaniem, jedynie fragmentaryczną ochronę. **Ewa Kurowska-Tober** i **Franciszek Ignacy Fortuna** w artykule „Dezinformacja a ochrona danych osobowych” wskazują, że rozpowszechnianie dezinformacji z wykorzystaniem nowych technologii może naruszać zasady przetwarzania danych osobowych z art. 5 RODO, w tym zasadę legalności, prawidłowości, poufności czy minimalizacji danych. Z kolei **Julia Wawrzyńczak** i **Dominik Lubasz** w tekście „Dezinformacja w Internecie w kontekście wyborczym z perspektywy ochrony danych osobowych” oceniają w swoim artykule system aktów prawnych, będący odzwierciedleniem kompleksowego pakietu wyborczego, który zakłada m.in. przeciwdziałanie kampaniom dezinformacyjnym. W centrum tych regulacji wskazują RODO, które spaja kwestie gromadzenia danych osobowych wyborców, profilowania behawioralnego wykorzystywanego do targetowania przekazów politycznych do obywateli oraz przetwarzania danych osobowych w kontekście działalności w zakresie reklamy politycznej.

W artykule „Dezinformacja w konflikcie Izraela z Hamasem a DSA” **Piotr Łubiński** omawia wstępny etap zastosowania DSA wobec X/Twitter przez Komisję Europejską.

Serdecznie zapraszam do lektury!

r.pr. dr Aleksandra Auleytner

beckakademia SZKOLENIE ONLINE

Zdalne czynności sądu i pełnomocnika po 14.03.2024 r.

3 lipca 2024 r.

Prelegent: dr Łukasz Zamojski

ZAPISY I SZCZEGÓŁY: akademia.beck.pl • 81 / 46 13 305

